

28.10.2014

POL-2014-12841

Sisäministeriö
hare@intermin.fi ja kvy@intermin.fi

SISÄMINISTERIÖ

28. 10. 2014

INRIKESMINISTERIET

Poliisihallituksen lausunto sisäministeriölle luonnoksesta valtioneuvoston asetukseksi sisäasioiden rahastoista

Poliisihallitus on jäsenenä myös sisäasioiden rahastojen lainsäädäntötyöryhmässä, joten lausuntomme keskittyy tässä vaiheessa tärkeimpinä pitämiimme muutostarpeisiin asetuluonnoksessa. Yksityiskohtaisia huomioitamme esitämme ja niitä voidaan työstää työryhmätyön aikana.

Poliisihallituksen näkemyksen mukaan merkittävin muutostarve asetuluonnoksessa liittyy seurantakomiteaan: sille annettaviin tehtäviin ja sen toiminnassa noudatettaviin menettelyihin. Poliisihallituksen kanta on, että seurantakomitean tehtävät ja sen menettelyt tulee asetuksessa säätää ja seurantakomitean työjärjestyksessä määrittää siten, että komitea on ensisijaisesti vastuuviranomaista avustava, valmisteleva elin.

Sisäasioiden rahastoista annetun hallituksen esityksen 112/2014 vp. mukaan kansallisten ohjelmien ja kansallisten toimeenpano-ohjelmien vastuuviranomaisena toimii sisäministeriö. Tultuaan voimaan tämä lakiin kirjattu tehtävä tarkoittaa virkavastuuta ohjelmien sisällöstä ja niiden valmistelusta, ja asioiden ratkaisua ministeriön normaalien menettelytapojen mukaan eli viimekädessä kansliapäällikön päätöksellä. Asetuluonnoksen kirjaus seurantakomitean määräenemmistöpäätöksenteosta tulisi poistaa ja asetusta täydentää seurantakomitean työskentelyn luonnetta paremmin kuvaavilla menettelysäännöksillä. Asetuluonnoksessa ei edes mainita, että seurantakomitea ratkaisisi ohjelmiin kuuluvia asioita, vaan sen tehtäviä luonnehditaan sanoin "käsittelee", "osallistuu suuntaamiseen" jne. Oikeusjärjestelmässämme viranomainen ratkaisee virkavastuullaan asioita ja määräenemmistöistä on säädetty erikseen parlamentaarista työskentelyä ja tuomiovallan käyttöä varten. Järjestelmäämme ei sovellu päätöksentekoa tarkoittavan vastuun siirtäminen poikkihallinnolliselle ja monialaiselle seurantakomitealle, jossa olisivat järjestöt edustettuina.

Seurantakomiteasta tulisi siis muodostaa rahastojen hallinnoinnissa avustava ja neuvoa-antava elin, ja sen neuvoa-antavaa roolia tulisi korostaa valtioneuvoston asetuksessa johdonmukaisesti. VNA -luonnoksen 6 § mukaan seurantakomitea tukee vastuuviranomaisen toimintaa ja osallistuu kansallisen ohjelman ja kansallisen toimeenpano-ohjelman valmisteluun. Luonnoksen 8 §:n mukaan seurantakomitea käsittelee ohjelma- ja hankeluonnokset. Nämä kirjaukset ovat hyviä ja näiden toimien voi katsoa olevan sisäministeriössä tapahtuvaa varsinaista päätöksentekoa valmistelevaa käsitteilyä. Seurantakomitean kautta intressitahoilla ja järjestöillä on mahdolli-

suus tuoda keskusteltavaksi näkemyksensä valmisteltavana olevan, täytäntöönpanavan, seurattavan tai arvioitavan ohjelman tai hankkeen sisällystä tai toteuttamistavasta, ja tämä on olennainen osa tavoitteiden ja näkemysten yhteensovittamista. Tätä näkemystä seurantakomitean roolista tukee myös 7 § kirjaus asiantuntijoiden kutsumisesta.

Neuvoa-antavaa roolia tulisi korostaa myös asetulusuonnoksen 6 § 2 momentissa, jonka nykyteksti tulisi korvata esimerkiksi seuraavalla: "Seurantakomitea on neuvoa-antava elin, jonka työskentelyssä sovitetaan sekä sen jäsenenä olevien että muiden käsittelyssä olevaan asiaan liittyvien tahojen näkemyksiä yhteen. Seurantakomitea ei tee päätöksiä vaan antaa vastuuviranomaiselle lausuntoja, joihin kirjataan sen käsittelyssä esitetyt näkemykset pääasiallisine perusteluineen."

Asetulusuonnoksen 6 § 3 momentin 3 -kohdaksi tulisi vaihtaa "jäsenten tehtävistä ja vaihtumisesta" ja näin ollen luonnoksen 6 § 3 momentin 4 -kohta voitaisiin poistaa. Jäsenten tehtävien mainitseminen ja niiden määrittelemisen toisi toimintaan järkevyyttä ja aktiivisuutta.

Neuvoa-antavaa roolia tukevien menettelyjen käytännön toteutustavat tulisi kirjata jatkossa asetuksen lisäksi seurantakomitean työjärjestykseen. Työjärjestyksestä koskevan asetulusuonnoksen 6 § 3 momentin 5 -kohdaksi tulisi näin ollen: "asioiden ja ehdotusten käsittelystä [ja käsittelyn kirjaamisesta] seurantakomiteassa".

Jos seurantakomitean rooli täsmennettäisiin neuvoa-antavaksi, voitaisiin asetulusuonnoksessa ja sen perustelumuiotiossa jäsenille asetetut vaatimukset jättää lähes ennalleen. Asetulusuonnosta tulisi kuitenkin täydentää kirjaamalla 7 §:än seurantakomitealle selkeä eri tahojen kuulemisvelvoite ja esitettyjen näkemysten kirjaamis- ja päätöksentekijän tietoon saattamisen velvoite. Tässä tarkoituksessa voisi 7 §:ssä komitean velvoittaa kutsumaan asiantuntijoita, kun se olisi asian luonteen vuoksi tarpeen. Lisäksi perustelumuiotiota (s.4) tulisi tältä osin muokata niin, että jäsenten tulisi työskentelyyn osallistuessaan aktiivisesti selvittää, varmistaa ja esittää organisaationsa kanta seurantakomitean käsittelyä varten. Tämä asettaa vaatimuksia myös seurantakomitean työn valmistelulle, sillä käsiteltävistä asioista tulee jäsenillä olla riittävän ajoissa tieto. Muokkausesityksemme 7 § 4 momentiksi: "Seurantakomitean jäseniksi nimettävät henkilöt edustavat organisaatiotaan kattavasti. Seurantakomitean on kutsuttava asiantuntijoita, kun se on asian valmistelemiseksi tarpeen. Seurantakomitea toimittaa tiedot kuulemisista vastuuviranomaiselle." Valmistelua jaostoissa koskeva kirjaus tulisi tarpeettomana poistaa: asiasta ei tulisi säätää asetuksessa vaan työjärjestyksessä, jos se katsotaan tarpeelliseksi.

Asetulusuonnoksen 8 § täsmentää seurantakomitean tehtävät. Sen 3 momentissa on luonnosteltu vastuuviranomaiselle lausumisesta. Momenttia tulisi täydentää esimerkiksi seuraavasti: "...lausuu vastuuviranomaiselle, puoltaako se hankkeen tai toiminnan rahoittamista ja onko se ollut yksimielinen. Silloin kun ehdotus ei ole saavuttanut yksimielistä kannatusta, sisällytetään vastuuviranomaiselle annettavaan lausuntoon erimieliset kannat ja päätösesitykset."

Esitetyt täsmennykset kirkastaisivat lukijalle seurantakomitean neuvoa-antavan roolin sekä takaisivat päätöksentekijälle kattavan kokonaiskuvan asioihin liittyvistä seikoista. Poliisihallitus pitää tällaisia kirjauksia huomattavasti yksimielisyysvaatimusta tai määränemmistöpäätöksentekoa tärkeämpinä.

Poliisijohtaja

Seppo Kolehmainen

Ylitarkastaja

Jenni Juslén

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu Aspo-asianhallintajärjestelmässä. Poliisihallitus 28.10.2014 klo 13.42. Allekirjoituksen oikeellisuuden voi todentaa kirjaamosta.

Liitteet

-

Jakelu

Sisäministeriö (hare@intermin.fi ja kvy@intermin.fi)

Tiedoksi

PYJ, POHA/Esikunta, SM/PO Liisa Sahanen